

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

35

Vragen van het lid **Lodders** (VVD) aan de Staatssecretaris van Financiën (Fiscaliteit en Belastingdienst) en de Minister van Financiën over *FATCA en de Accidental Americans* (ingezonden 27 juli 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Vijlbrief** (Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst), mede namens de Minister van Financiën (ontvangen 18 september 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 3714.

Vraag 1

Herinnert u zich de beantwoording van de schriftelijke vragen van de leden Omtzigt, Van Weyenberg en Lodders over banken die op grond van de FATCA-wetgeving financiële dienstverlening weigeren aan Nederlanders met (ook) de Amerikaanse nationaliteit? ¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat de banken zich rond de situatie van de Accidental Americans enigszins in een spagaat moeten begeven met aan de ene kant de angst voor Amerikaanse sancties en aan de andere kant de verplichting tot het verstrekken van een rekeningnummer en/of het openhouden van een rekening volgens de Nederlandse richtlijn betaalrekeningen, Europese regelgeving en de opstelling van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandsche Bank (DNB)? Deelt u de mening dat deze spagaat voor banken, maar ook voor de Accidental Americans een onwerkbaar situatie is? Wat zijn de vorderingen en op welke manier blijft u zich in internationaal verband inzetten voor een oplossing die voor zowel de banken als voor de Accidental Americans met en zonder een US Taxpayers Identification Number (TIN) uitvoerbaar is?

Antwoord 2

Ik snap dat banken het gevoel kunnen hebben dat zij zich in een lastige positie bevinden. Aan de ene kant moeten zij voldoen aan de Amerikaanse FATCA-wetgeving en kunnen zij getroffen worden door eventuele sancties

¹ Tweede Kamer 2019/2020, Aanhangsel van de Handelingen, nr. 2158

van de VS als zij niet aan hun (Amerikaanse) verplichtingen voldoen. Aan de andere kant moeten banken voldoen aan de geldende Nederlandse regelgeving omtrent betaalrekeningen (op grond van geïmplementeerde Europese richtlijnen). Om meer duidelijkheid te creëren voor banken over eventuele Amerikaanse sancties en om de problemen die Nederlanders met ook de Amerikaanse nationaliteit door de Amerikaanse FATCA-regelgeving ervaren op te lossen, zijn mijn voorganger en ik de afgelopen jaren in gesprek gegaan met de bevoegde autoriteiten van de VS.

Op 11 december 2019 heeft Nederland samen met Frankrijk het initiatief genomen om in EU-verband een brief te sturen naar het Department of the Treasury waarin de problematiek voor Accidental Americans en banken nogmaals is aangekaart. In reactie hierop heeft de VS in de brief van de US Treasury aan de Europese Commissie van 12 maart 2020 aangegeven in overleg te zullen gaan met belastingdiensten alvorens over te gaan tot het aanwijzen van een financiële instelling (FI) als non-compliant. In de brief hebben zij nogmaals aangegeven dat het onnodig is om bankrekeningen te sluiten bij het enkel ontbreken van een Taxpayer ID number (TIN) of Certificate of Loss of Nationality (CLN). Ook nodigt de VS de banken in deze brief uit om in gesprek te gaan over de gevallen waar nog een TIN of CLN mist en over de inspanning die de IRS in dit kader van FI's verlangt. Deze uitnodiging van de VS is onder de aandacht gebracht bij de Nederlandse banken en daarbij is aangeboden om de banken in contact te brengen met de Amerikaanse autoriteiten. Van de Nederlandsche Vereniging van Banken (NVB) hebben we begrepen dat zij open staan voor een gesprek als dit wordt georganiseerd in EU-verband en dat zij daaraan zullen meewerken, ervan uitgaande dat dit ook wordt ondersteund door de vertegenwoordigende organisaties van banken in Europa. Ik heb aangeboden hier een faciliterende rol in te willen spelen. Ook blijf ik de problemen van Accidental Americans onder de aandacht brengen bij de VS.

Naast de acties in internationaal verband is op 3 juli 2020 ook de nieuwe Leidraad FATCA/CRS gepubliceerd. Deze bevat een technische toelichting bij de Nederlandse IGA en de CRS-regelgeving en moet meer duidelijkheid verschaffen. In deze Leidraad is de versoepelde aangifte bij opzegging van de Amerikaanse nationaliteit, zoals gepubliceerd door de IRS in september 2019, verwerkt. Ook wordt er meer duidelijkheid verschaft over het begrip «significant non compliance» en gaat de Leidraad in op de verplichtingen omtrent het aanbieden van een basisbetaalrekening.

Vraag 3

Herinnert u zich dat u in uw antwoord van 19 maart 2020 op bovengenoemde Kamervragen van de leden Omtzigt, van Weyenberg en Lodders schreef dat *«nog in geen van deze gevallen daadwerkelijk is overgegaan tot sluiting, blokkering of bevrozing van de rekening. De Nederlandse banken dringen daarbij al geruime tijd aan op het aanleveren van een TIN en wijzen op de eventuele consequenties bij uitblijven»* en dat *«Het enkel ontbreken van een TIN in combinatie met de nationaliteit van een persoon op zichzelf niet kan leiden tot het oordeel van een bank om het openen van een bankrekening te weigeren dan wel een bestaande rekening te beëindigen wegens het niet voldoen aan de eisen van de Wet op het financieel toezicht (Wft) ten aanzien van integere bedrijfsvoering of wegens het niet voldoen aan de eisen van de Wwft»*?

Antwoord 3

Ja.

Vraag 4

Hoe verklaart u de geciteerde beantwoording en de tegenstrijdige berichtgeving van de Nederlandse Accidental Americans Groep en de Americans Overseas dat verschillende banken rekeningen van Nederlanders met ook een Amerikaanse nationaliteit reeds hebben bevroren of zelfs hebben geblokkeerd?²

Antwoord 4

In de beantwoording van de Kamervragen van 19 maart 2020 heb ik aangegeven dat ik van de NVB heb begrepen dat banken voor maart 2020 nog niet waren overgegaan tot het sluiten, blokkeren of bevroren van de rekeningen van Accidental Americans die nog geen US TIN/SSN hebben aangeleverd. Uit navraag bij de NVB blijkt dat deze informatie afkomstig was van de vijf grotere Nederlandse banken. De NVB heeft aangegeven dat er per begin augustus een aantal grotere banken is dat samen in totaal twaalf rekeningen van Accidental Americans heeft geblokkeerd of gesloten met als reden het ontbreken van een TIN of omdat zij niet reageren op herhaaldelijke verzoeken van de bank om informatie aan te leveren. De NVB heeft daarnaast inmiddels ook aangegeven dat het in algemene zin mogelijk is dat er ook bankrekeningen van Accidental Americans zijn geblokkeerd of beëindigd, omdat er banken zijn die al sinds de introductie van de FATCA-regelgeving hebben aangegeven geen Amerikaanse cliënten te accepteren. Ik ga hier verder op in bij de beantwoording van vraag 5 en 7.

Vraag 5, 7

Is bij u bekend dat verschillende banken reeds tegenrekeningen van Accidental Americans hebben opgezegd vanwege het ontbreken van een Social Security Number (SSN) of een TIN? Bent u bekend met het feit dat banken in brieven naar klanten letterlijk schrijven dat «wij geen Amerikaanse belastingplichtige klanten kunnen behouden» en «Dat betekent dat we de relatie gaan beëindigen en uw rekening gaan stopzetten» Kunt u een uitgebreide reactie geven, en daarbij toelichten of banken hiertoe bevoegd zijn?

Is bij u bekend dat er zelfs bankrekeningen van Accidental Americans met een SSN/TIN worden opgezegd, omdat de bank niet kan voldoen aan «speciale eisen van de IRS» en «daardoor helaas geen Amerikaanse belastingplichtige klanten kunnen behouden»? Kunt u toelichten wat deze «speciale eisen» zijn? Welke Nederlandse banken kunnen niet aan deze speciale eisen voldoen, wat zijn de gevolgen voor Accidental Americans die een bankrekeningnummer hebben bij deze bank?

Antwoord 5, 7

Zoals ik in mijn antwoord hierboven aangeef, heb ik van de NVB begrepen dat een aantal grotere banken samen, per begin augustus 2020, in totaal twaalf rekeningen van Accidental Americans heeft geblokkeerd of gesloten met als reden het ontbreken van een TIN of omdat zij niet reageren op herhaaldelijke verzoeken van de bank om informatie aan te leveren. Dit betreft zowel tegenrekeningen als gewone betaalrekeningen. Er kan door de NVB niet in worden gegaan op individuele zaken waarin sprake is van beëindigen van rekeningen of dreiging daarmee. Wel heb ik van de NVB begrepen dat het over het algemeen (kleinere) banken zijn die sinds de introductie van de FATCA-regelgeving, vanwege onder andere non-compliance risico's, hebben besloten geen Amerikaanse klanten te bedienen. Uit navraag bij de NVB blijkt dat met speciale eisen van de IRS wordt bedoeld op de technische en administratieve eisen die door de IRS en de IGA worden gesteld aan een FATCA compliance raamwerk. Ik vermoed dat de geciteerde teksten in vraag 5 en 7 afkomstig zijn uit brieven van een dergelijke bank die geen Amerikaanse klanten bedient omdat zij niet verplicht wil worden aan deze vereisten te voldoen. Het gevolg is dat een dergelijke bank rekeningen

² Zie de reactie van de Nederlandse Accidental Americans Groep op beantwoording schriftelijke vragen Omtzigt, Van Weyenberg en Ladders over banken die op grond van de FATCA-wetgeving financiële dienstverlening weigeren aan Nederlanders met (ook) de Amerikaanse nationaliteit d.d. 19 maart 2020; Kamerstuk 2020D11693, Brief onderhands toegestuurd

van Amerikaanse klanten sluit, ongeacht of deze klant wel of geen SSN/TIN heeft aangevraagd.

Vooropgesteld wordt dat het in beginsel aan banken is om te bepalen welke klantengroepen zij willen bedienen. In dat kader mogen banken zelf bepalen of zij een betaalrekening met een bepaalde rekeninghouder al dan niet willen voortzetten, mits banken zich daarbij houden aan de geldende wet- en regelgeving. Als de betrokken cliënt het niet eens is met het oordeel van de bank om de dienstverlening te beëindigen kan hij hiertegen een klacht indienen bij de bank en vervolgens bij het Kifid dan wel de kwestie voorleggen aan de rechter. Het is aan het College voor de Rechten van het Mens om (desgevraagd) te beoordelen of er in deze gevallen sprake is van discriminatie op grond van nationaliteit.

Vraag 6

Is bij u bekend dat banken in officiële brieven tevens dreigen met het opzeggen van bankrekeningen van individuen alleen op basis van het niet invullen van een formulier met hun persoonlijke Amerikaanse belastingstatus? Bent u bekend met het feit dat banken in brieven naar klanten letterlijk schrijven dat zij *«zich het recht voorbehouden om uw bankrekeningen alsnog te beëindigen, wanneer u drie maanden na dagtekening van deze brief uw klacht niet heeft aangebracht bij het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (KIFID)»*? Kunt u een uitgebreide reactie geven?

Antwoord 6

Ja, ik ben er mee bekend dat verschillende banken Nederlanders die ook de Amerikaanse nationaliteit bezitten, hebben bericht dat hun bankrekening kan worden gesloten of geblokkeerd indien de klant geen informatie heeft aangeleverd. Ik ben niet bekend met de geciteerde tekst die banken in brieven naar klanten zouden sturen.

De NVB heeft aangegeven dat indien een klant voor langere periode niet reageert op het verzoek van de bank om informatie aan te leveren, dit een reden kan zijn voor de bank om te besluiten de relatie met een klant te beëindigen. In deze gevallen stuurt de bank de klant een brief, waarbij de bank de klant erop wijst dat deze voornemens is om de rekening(en) te beëindigen. Het is aan de bank zelf om te bepalen hoe zij in hun brieven communiceren naar hun klanten. Een bank is wel altijd verplicht om de klant te wijzen op de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de bank via de interne klachtenprocedure, en indien de klacht wordt afgewezen, op de mogelijkheid om de klacht voor te leggen aan het Kifid. Daarnaast heeft de klant nog de mogelijkheid om de kwestie voor te leggen bij de rechter. Ik heb van de NVB begrepen dat als de klant een klacht indient bij het Kifid, de bank het beëindigen van de bankrekening(en) uitstelt.

Vraag 8

Deelt u de mening dat het stopzetten van rekeningen, het weigeren om een betaalrekening te openen of het dreigen van banken tot het stopzetten van de bankrekening alleen op basis van het niet kunnen overleggen van een SSN moreel onjuist is, gezien het tegenwoordige belang van een werkzame bankrekening? Hoe rijmt u de actie en de dreigementen tot stopzetten bankrekening met uw antwoorden geciteerd onder vraag 3? Wat kunt u doen om de rechten van deze belastingbetalers beter te beschermen?

Antwoord 8

Ik heb in de beantwoording van de Kamervragen van 19 maart 2020 aangegeven het voorbarig te vinden als banken rekeningen sluiten, blokkeren of bevriezen met als enige reden dat geen TIN is verkregen. Ik vind het belangrijk dat, ter voorkoming van sociale en financiële uitsluiting, in beginsel iedereen toegang heeft tot een betaalrekening. Om deze reden is het recht op een basisbetaalrekening ook wettelijk vastgelegd in de Wft.

Zoals ik in mijn eerdere beantwoording heb aangegeven moeten Nederlandse banken, als zij overgaan tot sluiten of blokkeren van rekeningen van individuele personen, de geldende wet- en regelgeving naleven. Ik kan niet ingaan op individuele zaken waarin sprake is van stopzetten van rekeningen, het blokkeren van rekeningen of dreiging daarmee. Als de betrokken cliënt het niet eens is met het oordeel van de bank kan hij hiertegen een klacht indienen bij de bank en vervolgens bij het Kifid dan wel de kwestie voorleg-

gen aan de rechter. Zo heeft het Kifid recentelijk een uitspraak gedaan over het sluiten van bankrekeningen door de bank van een persoon met ook de Amerikaanse nationaliteit. In deze zaak concludeerde het Kifid dat de bank de bankrekeningen mag beëindigen en dat de bank zich, in dit individuele geval, mag beroepen op de uitzonderingsgrond van de richtlijn betaalrekeningen en het openen van een basisbetaalrekening mag weigeren. Graag verwijs ik hiervoor ook naar mijn antwoord op vraag 11.

Naast de opties voor individuele geschillenbeslechting kan de kwestie worden gemeld bij de AFM, die toezicht houdt op het recht op een basisbetaalrekening. Ik blijf in gesprek met banken over het stopzetten van rekeningen of het dreigen daarmee en het weigeren om een betaalrekening te openen.

Vraag 9

Welke rol ziet u in deze casus weggelegd voor de DNB en de AFM, zeker gezien de reactie van beide dat banken niet kunnen weigeren om een betaalrekening te openen, dan wel geopend te houden, vanwege alleen het feit dat een Accidental American geen SSN of TIN verstrekt? Zijn de DNB en/of AFM al overgegaan tot maatregelen? Zo ja, welke? Zo nee, kunt u dat verklaren in het licht van voorgaande vragen?

Antwoord 9

Indien banken daadwerkelijk tot sluiting of bevrozing van de rekening overgaan, is van belang dat daarbij de geldende wet- en regelgeving wordt nageleefd. Toezichthouders AFM en DNB houden toezicht op de naleving van deze regelgeving. DNB is op dit punt toezichthouder op de naleving van de Wwft (wet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering) en de AFM is toezichthouder op de naleving van de regels over de basisbetaalrekening.

De toezichthouders zien het spanningsveld waarin banken en klanten zich bevinden. De toezichthouders houden risico-gebaseerd toezicht. De AFM en DNB kunnen geen uitlating doen over toezichtactiviteiten bij individuele instellingen. Bij geschillen tussen aanbieders en klanten is het aan de rechter of het Kifid om te oordelen over de rechtmatigheid van het handelen van banken in individuele gevallen.

Vraag 10

Bent u bekend met het antwoord van de Europese Commissie dat «*The bilateral agreements between EU Member States and the United States (US) implementing the Foreign Accounts Tax Compliance Act (FATCA) are not within the remit of the commission unless they breach EU-law. To date, there is no evidence of any such breach*». Rijmt het blokkeren van bankrekeningen vanwege het ontbreken van een TIN/SSN met de Europese richtlijnen over bankrekeningen? Zo ja, graag een toelichting. Zo nee, hoe verklaart u het citaat van de Europese Commissie?³

Antwoord 10

Ja. In beginsel is de bank verplicht een basisbetaalrekening te openen voor burgers die rechtmatig in de EU verblijven. Zoals eerder aangegeven kan het enkel ontbreken van een US TIN/SSN op zichzelf niet leiden tot het oordeel dat een rekeninghouder een onacceptabel risico vormt in de zin van de Wwft, op grond waarvan een (basis)betaalrekening moet worden geweigerd vanwege het niet voldoen aan de eisen van de Wwft. Of in een individueel geval al dan niet wordt voldaan aan de eisen van de Wwft, op grond waarvan een rekening kan worden beëindigd, is in de eerste plaats ter beoordeling van de bank. Zoals ik eerder heb aangegeven kan ik niet uitsluiten dat in individuele gevallen het openen van een basisbetaalrekening op basis van de weigeringsgronden van de betaalrekeningenrichtlijn door banken wordt geweigerd. Als de betrokken cliënt het niet eens is met het oordeel van de bank kan hij hiertegen een klacht indienen bij de bank en vervolgens bij het Kifid dan wel de kwestie voorleggen aan de rechter.

³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2020-000816-ASW_EN.html

Vraag 11

Hoeveel zaken van Accidental Americans tegen banken lopen er nu bij het Kifid? Hoeveel zaken heeft het Kifid inmiddels afgerond en wat waren de uitkomsten in deze zaken?

Antwoord 11

Uit navraag bij het Kifid blijkt dat er op dit moment nog twee FATCA-zaken lopen bij het Kifid. Op 31 juli 2020 heeft het Kifid een niet-bindende uitspraak gedaan in de zaak van een Accidental American tegen een bank. De geschillencommissie heeft in deze zaak geconcludeerd dat er meerdere redenen zijn op grond waarvan de bank in deze zaak de bankrekeningen mag beëindigen. Het Kifid noemt onder andere dat de klant vooraf akkoord is gegaan met de voorwaarden voor het openen van de bankrekeningen. De geschillencommissie oordeelt dat met het uitblijven van een TIN of CLN het identificatie- en acceptatieproces niet goed is doorlopen. Ook heeft de betreffende persoon onjuiste informatie verschaft aan de bank en is het aannemelijk dat deze persoon geen TIN of CLN aan zal vragen. Daarnaast concludeert het Kifid dat de bank zich, in dit individuele geval, mag beroepen op de uitzonderingsgrond van de richtlijn betaalrekeningen en het openen van een basisbetaalrekening mag weigeren. Tevens oordeelt het Kifid dat de bank wel een basisbetaalrekening moet verstrekken aan de consument, indien de aanvraag wordt ingediend door een hulpverleningsinstantie die deze basisbetaalrekening ook beheert. Graag verwijs ik naar het Kifid voor de volledige uitspraak.

Vraag 12

Zijn er heldere afspraken en kaders tussen de Nederlandse overheid, de IRS en de banken over de vraag wanneer banken voldoende inspanning hebben geleverd om aan de vereisten te voldoen op basis waarvan zij niet op de zwarte lijst terecht komen? Zo ja, welke afspraken en kaders? Zo nee, waarom niet? Hoe wordt gewaarborgd dat het besluit tot opzegging of blokkering van de bankrekening en de vereisten toetsbaar en verifieerbaar zijn? Wanneer heeft de bank volgens de IRS voldaan aan de complianceplicht?

Antwoord 12

De IRS beoordeelt zelf of een financiële instelling (FI) voldoende inspanning heeft geleverd. De kaders rondom deze beoordeling staan beschreven in paragraaf 2.12 van de op 3 juli 2020 vernieuwde Leidraad FATCA/CRS. Hierin staat beschreven dat de IRS verwacht dat een FI een redelijke inspanning levert om missende TINs te bemachtigen en dat de inspanningen die een FI heeft geleverd om de TIN te verkrijgen als belangrijke factor zal meewegen in de beoordeling of een FI non-compliant is. Daarbij heeft de VS, onder andere in de brief van de US Treasury aan de Europese Commissie van 12 maart 2020, aangegeven in overleg te gaan met de belastingdiensten alvorens tot het aanwijzen van een FI als non-compliant over te gaan. De expliciete boodschap vanuit de VS is bovenal dat het niet nodig is om bankrekeningen te sluiten. De VS heeft FI's hiertoe uitgenodigd om met de IRS in gesprek te gaan over de gevallen waar nog een TIN of Certificate of Loss of Nationality (CLN) mist en over de inspanning die de IRS in dit kader van FI's verlangt. Wat betreft de vraag naar de toetsbaarheid en verifieerbaarheid van het besluit tot opzegging of blokkering van de bankrekening en de vereisten verwijs ik naar de uitspraak van het Kifid van 30 juli 2020. Hierin wordt het kader beschreven waaraan het opzeggen van bankrekeningen wordt getoetst.

Vraag 13

Is u bekend hoeveel Nederlanders met een Amerikaanse nationaliteit en een saldo boven het drempelbedrag van 50.000 dollar inmiddels nog geen TIN hebben aangeleverd, waarom deze mensen dat nog niet hebben gedaan, en of zij voornemens zijn dit alsnog te doen?

Antwoord 13

Wij hebben van de NVB vernomen dat het om maximaal 200 gevallen boven het drempelbedrag van 50.000 dollar gaat waarbij nog geen TIN of CLN is ontvangen. Binnen deze groep hebben niet meer dan 20 klanten aan de banken aangegeven dat zij ook niet voornemens zijn dat te gaan doen. De reden daarvoor is ons niet bekend.

Vraag 14

Waarom is in de IGA een drempelbedrag afgesproken van 50.000 dollar? Op welke manier of op welk moment in het jaar wordt getoetst of een Accidental American boven of onder het bedrag van 50.000 euro zit? Hoe ziet de rapportageverplichting eruit? Met welke reden hebben verschillende banken aangegeven het gebruik van het drempelbedrag het komende jaar te heroverwegen, zoals u meldde in de antwoorden op de eerdere Kamervragen?

Antwoord 14

De 50.000 dollar grens is vastgelegd in alle FATCA verdragen die de VS gesloten heeft. De reden hiervoor sluit aan bij het oorspronkelijk doel van FATCA, namelijk om belastingontduiking te voorkomen. Onder de 50.000 dollar grens wordt het risico daarop klein geacht, terwijl er wel veel administratieve lasten ontstaan. De peildatum voor de financiële instellingen om te toetsen of een rekening boven dat bedrag uitkomt ligt elk jaar op 31 december. Indien het bedrag op de rekening 50.000 dollar of meer is dan moet er geïdentificeerd, gecontroleerd en gerapporteerd worden. Banken kunnen er zelf voor kiezen om van de drempel gebruik te maken en de meeste banken doen dit ook. Banken zouden ervoor kunnen kiezen om de drempel te heroverwegen omdat het niet rapporteren van rekeningen tot een drempelbedrag voor sommige banken hoge uitvoeringslasten met zich meebrengt. Na navraag bij de NVB lijken er op dit moment toch geen concrete aanwijzingen dat banken de toepassing van de 50.000 dollar drempel voor de te rapporteren rekeningen gaan wijzigen.

Vraag 15

Op welke situaties doelde u toen u in de eerdere antwoorden schreef dat *«Het Verdrag echter niet alle mogelijke situaties die als dubbele belasting kunnen worden ervaren afdekt»*? Hoe wordt voorkomen dat mensen dubbel belasting moeten betalen?

Antwoord 15

Het verdrag dekt situaties af die ontstaan doordat zowel de VS als Nederland over hetzelfde inkomen belasting heffen. Doordat de VS echter het nationaliteitsbeginsel hanteert en heft bij Amerikaanse staatsburgers die niet in de VS wonen, kan het zo zijn dat de VS bepaalde inkomensbestanddelen belast die op basis van de Nederlandse belastingwetgeving niet in de belastingheffing worden betrokken. Dit kan door Amerikaanse staatsburgers die in Nederland wonen en in Nederland ook belasting betalen aanvoelen als dubbele belasting. Strikt gezien ontstaat er dan echter géén dubbele belasting waardoor het belastingverdrag geen uitkomst biedt.

Vraag 16

Herinnert u zich dat u schreef dat het afstand doen van de Amerikaanse nationaliteit 2.350 dollar kost exclusief mogelijke fiscale hulp van experts in Amerikaanse belastingen en dat het aanvragen van een TIN een complexe en soms tijdrovende zaak is waarbij de Accidental American jaarlijks belastingaangifte in de VS moet doen⁴

Antwoord 16

Ja.

Vraag 17

Deelt u de mening dat het Ministerie van Financiën Nederlandse Accidental Americans, die óf afstand willen doen van hun Amerikaanse nationaliteit óf een TIN willen aanvragen en aanlopen tegen de in vraag 16 genoemde kosten of complexe regelgeving, hulp en expertise moet bieden? Zo ja, wanneer en op welke wijze gaat u met deze mensen in gesprek? Zo nee, waarom niet?

⁴ Kamerstuk 35 300 IX, nr. 4

Antwoord 17

De keuze om afstand te doen van de Amerikaanse nationaliteit is een privékeuze, waarbij de Nederlandse overheid geen rol speelt. Daarnaast is het ook niet aan het Ministerie om advies te geven over de toepassing van wet- en regelgeving van andere landen.

Vraag 18

Klopt het dat het bewijs waarmee afstand wordt gedaan van de Amerikaanse nationaliteit vóór 2010 gratis was, in 2010 op 450 dollar is gezet en in 2015 naar 2.350 dollar is verhoogd? Klopt het dat de kostprijs rond de 21 dollar ligt?

Antwoord 18

Het klopt dat de kosten voor het CLN de afgelopen jaren zijn verhoogd. Van de VS begrijp ik dat dit komt omdat zij in 2014 een nieuwe methode zijn gaan hanteren om de prijs te bepalen van consulaire dienstverlening (de «Costs of Services Model»). Volgens deze methode was de lagere prijs niet kostendekkend ten opzichte van de hoeveelheid tijd en arbeid die gemoeid zijn met het verstrekken van een CLN. Voor een precieze uitleg over de totstandkoming van het bedrag verwijs ik u naar de publicatie hierover in de Federal Register.

Vraag 19

Deelt u de mening dat 2.350 dollar voor het bewijs waarmee afstand wordt gedaan van de Amerikaanse nationaliteit een hoog bedrag is? Bent u bekend met de brief van het Departement of the Treasury aan de DG van het EU-Tax Departement van 12 maart 2020 over de FATCA-regelgeving en de alinea over de kosten van het bewijs tot afstand van de Amerikaanse Nationaliteit? Welke stappen heeft u in internationaal verband gezet om te komen tot een verlaging van deze kosten? Wat is de huidige stand van zaken? Is voor u duidelijk hoe het bedrag van 2.350 dollar tot stand komt en wat adviseert u Accidental Americans die geen TIN/SSN willen aanvragen en geen 2.350 dollar hebben om de aanvraag tot opzeggen Amerikaanse nationaliteit te bekostigen?⁵

Antwoord 19

Ik deel uw mening dat de kosten voor de afstandsprocedure hoog zijn in vergelijking met de kosten van andere landen en ben bekend met de brief van het Department of the Treasury van 12 maart 2020. Deze brief is een antwoord op de brief van het Finse voorzitterschap van 11 december 2019. Mijn voorganger heeft in EU verband initiatief genomen voor deze brief en dankzij hem is de opmerking over de hoge kosten van de afstandsprocedure in de brief opgenomen. Ook heeft hij de VS meerdere malen (ook mondeling) gewezen op de relatief hoge kosten van de CLN en ook ik blijf me in mijn contacten met de VS inzetten voor het vereenvoudigen van de afstandsprocedure en het verlagen van de kosten daarvan. Voor een overzicht van de totstandkoming van het bedrag van 2.350 dollar verwijs ik naar mijn antwoord bij de vorige vraag.

Ik snap dat voor sommige Accidental Americans de hoge kosten van het opzeggen van de Amerikaanse nationaliteit een financiële belemmering kunnen zijn. Ik heb echter geen zicht op individuele financiële situaties en kan daar geen advies over geven. Wel zal ik zoals reeds aangegeven bij de VS blijven aandringen op verlaging van deze kosten. Dit is echter een eigen overweging van de VS.

Vraag 20

Wat zijn de gevolgen voor Accidental Americans, als blijkt dat zij niet tijdig aan de vereiste administratieve verplichtingen tot opzegging kunnen voldoen, nadat zij een tijdelijk bewijs hebben verkregen om de bank te laten zien dat de opzegging van de Amerikaanse nationaliteit in gang is gezet?

⁵ <https://americansoverseas.org/nl/antwoord-amerikaanse-overheid/>, Brief onderhands toege-
stuurd

Antwoord 20

Wanneer Accidental Americans de procedure om afstand te doen van hun nationaliteit opstarten dan kunnen zij een verklaring krijgen dat zij deze procedure in gang hebben gezet. Ik ga ervan uit dat u met «tijdelijk bewijs» op deze verklaring doelt. Binnen welke termijn een belastingplichtige na het in gang zetten van de procedure een CLN ontvangt is afhankelijk van de doorlooptijd op het Amerikaans Consulaat. Momenteel ligt de verwerking van CLN's nog steeds stil. Dit komt omdat de VS hun diplomatieke activiteiten tijdelijk hebben afgeschaald vanwege de Covid-19 crisis. De VS heeft aangegeven dat wanneer de Covid-19 omstandigheden in Nederland veranderen de activiteiten ook weer worden opgeschaald.

Van belang is dat het voldoen aan de aangifteplicht geen voorwaarde is om de CLN te verkrijgen. De IRS heeft na het verlenen ervan wel toegang tot de CLN's en behoudt zich het recht voor om te controleren of er aan de aangifteverplichtingen is voldaan, maar dit verhindert dus niet het opzeggen van de Amerikaanse nationaliteit.

Vraag 21, 22

Heeft een gesprek met andere EU-lidstaten en de vertegenwoordigers van banken, waarnaar u verwees in de antwoorden op de eerdere schriftelijke vragen van de leden Omtzigt, Van Weyenberg en Lodders al plaatsgevonden? Zo ja, kunt u een uitgebreide toelichting op het gesprek geven? Zo nee, wanneer gaat dit plaatsvinden, met welke andere Europese landen heeft u hierover contact en wat is de Nederlandse inzet?

In hoeverre heeft u overleg met andere (EU-lid)staten, die ook (in steeds grotere mate) met deze problematiek te maken hebben, zoals Frankrijk en Duitsland en een niet EU-lid als het Verenigd Koninkrijk? Wat is de inzet van deze landen in de bilaterale overleggen met de VS?

Antwoord 21, 22

Door de Covid-19 crisis is er ook in EU verband minder contact geweest over FATCA. De landen waarmee ik in het algemeen het meeste contact heb over FATCA zijn Duitsland, Frankrijk en België. Van deze landen begrijp ik dat zij positief staan ten opzichte van de uitleg van de IRS in de brief van 12 maart en de uitnodiging van de IRS om met de banken in gesprek te gaan. Daarnaast hebben we aangeboden aan de banken om ze in contact te brengen met de Amerikaanse autoriteiten. De banken hebben aangegeven dit het liefst in EU verband te doen, via de gezamenlijke vereniging voor Europese banken, de European Banking Federation.